

LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2023 METAIS ATLIKTŲ NOTARŲ VEIKLOS PATIKRINIMŲ AKTŲ APIBENDRINIMAS

Notarų rūmų prezidiumo paskirti asmenys pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintą 2023 metų notarų veiklos tarnybinės priežiūros planą atliko 35 notarų veiklos eilinį patikrinimą.

Eilinių patikrinimų metu buvo tikrinama kaip notarai laikosi notarų biurams ir notarų darbo laikui keliamų reikalavimų, organizuoja asmenų priėmimą, laikosi notarinio registro, tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių, rengia, tvarko, saugo ir naudoja savo veikloje sudarytus dokumentus, laikosi kitų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintuose teisės aktuose nustatytų notarų profesinės veiklos reikalavimų (Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 7 straipsnio 2 dalis).

Dėl reikalavimų notarų biurams ir notarų darbo laikui, notarinio registro pildymo

Notarų rūmai tikrindami notarų veiklą, pažeidimų ar trūkumų dėl notarų biuro patalpų ir notarų darbo laikui keliamų reikalavimų, notarinio registro pildymo taisyklių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintais teisės aktais, laikymosi nenustatė.

Dėl tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo

Tikrinant tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formas, nustatyta, jog notarai ne visada laikosi Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių, patvirtintų 2004 m. kovo 15 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-64 „Dėl Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių ir Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų patvirtinimo“. Nustatyti tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo neatitikimai:

1. Notarų tvirtinamų dokumentų tvirtinamajame įrašė po žodžiu „tvirtinu“ nėra nurodyta informacija, kad teisės aktų nustatyti duomenys perduoti atitinkamam valstybės registruui arba po žodžiu „tvirtinu“ nurodyta, kad duomenys perduodami valstybės registruui, tačiau nenurodytas konkretus valstybės registras, kuriam buvo perduodami duomenys.

Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklės 11.4 papunktyje nurodyta, kad tvirtinamųjų įrašų formose po žodžiu „tvirtinu“ ar „liudiju“ arba, kai dokumente nėra šių žodžių, po dokumento tekstu papildomai įrašomas valstybės registras, kuriam perduodami duomenys, kai notaras perduoda pagal teisės aktus privalomus duomenis valstybės registrams.

2. Tvirtinant paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimą nurodoma, kad jis išduotas paveldėtojui, tačiau nenurodytas asmens, kuriam išduotas, vardas ir pavardė.

Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklės numato formas, kurių privalu laikytis, ir kurios negali būti keičiamos. Vadovaujantis Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų 28 punktu, kuriuo patvirtinta paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimo tvirtinamojo įrašo forma, paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimo tvirtinamajame įrašė turi būti įrašytas asmens vardas ir pavardė, kuriam buvo išduotas paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimas.

3. Įgaliojimo tvirtinamajame įrašė rašoma „įgaliojimą, pasirašytą“, o turėtų būti „įgaliojimą, kurį pasirašė“.

Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų 8 punkte nurodyta, kad įgaliojimo tvirtinamajame įrašė įrašoma „įgaliojimą, kurį pasirašė [...], tvirtinu.“. Ši formuluotė negali būti keičiama.

4. Atliekant notarinius veiksmus nuotoliniu būdu, ne visada laikomasi Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių, pavyzdžiui, nurodoma perteklinė informacija, kuri turi būti nurodoma atliekant notarinius veiksmus mišriu būdu.

Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių 11.2 papunktis numato papildomų įrašų atlikimą nuotolinio notarinio veiksmo tvirtinamajame įrašė. Šių formų privalu laikytis ir jos negali būti keičiamos.

5. Tvirtinant paveldėjimo teisės liudijimą nurodoma, kad paveldėjimo teisės liudijimas registruojamas valstybės įmonėje Registrų centras.

Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių 11.4 papunkčio, pagal kurį po žodžio „tvirtinu“ ar „liudiju“ arba, kai dokumente nėra šių žodžių, po dokumento tekstu papildomai įrašoma: kai notaras perduoda pagal teisės aktus privalomus duomenis valstybės registrams, – valstybės registras, kuriam perduodami duomenys. Registrų centras yra valstybės registrų tvarkytojas, o valstybės registru turėtų būti nurodomas Nekilnojamojo turto registras.

6. Dovanojimo, akcijų pirkimo-pardavimo, servituto sutarčių, įgaliojimo tvirtinamajame įrašė papildomai nurodomas sutarties sudarymo laikas.

Vadovaujantis Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų 2 punktu, sutarties išskyrus nekilnojamojo daikto perleidimo sutartį, hipotekos sutartį, įkeitimo sutartį, juridinio asmens steigimo sutartį, tvirtinamajame įrašė notarinio veiksmo patvirtinimo laikas nerašomas.

7. Nekilnojamojo daikto pirkimo-pardavimo sutarčių tvirtinamuosiuose įrašuose nenurodytas sutarties sudarymo laikas.

Vadovaujantis Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų 1 punktu, kuriuo patvirtinta nekilnojamojo daikto perleidimo sutarties tvirtinamojo įrašo forma, šioje tvirtinamojo įrašo formoje turi būti įrašoma ne tik data, bet ir laikas.

8. Tvirtinant pareiškimą apie palikimo atsisakymą, tvirtinamajame įrašė data nurodyta žodžiais.

Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklės numato formas, kurių privalu laikytis, ir kurios negali būti keičiamos. Data tiek tvirtinamuosiuose įrašuose, tiek notariniuose liudijimuose rašoma vieną kartą viršuje mišriuoju būdu (skaičiais ir žodžiais).

9. Tvirtinamajame įrašė nurodytas ne pilnas notarės vardas, o tik vardo inicialas.

Vadovaujantis Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių 6 punktu, tvirtinamojo įrašo formoje įrašoma: notarinio veiksmo atlikimo data, notarinį veiksmą atlikusio notaro biuro pavadinimas, notaro vardas ir pavardė, sandorio šalių vardai ir pavardės, jeigu sandorio šalis atstovauja atstovai, – atstovų vardai ir pavardės, notariniame registre įregistruoto notarinio veiksmo numeris, notaro parašas. Tvirtinamajame įrašė turi būti įrašomas pilnas notaro vardas ir pavardė.

10. Informacija apie notaro išversto dokumento tekstą nurodyta ne po žodžio „tvirtinu“, o prieš tvirtinamąjį įrašą.

Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių 11.9 papunktyje nurodyta, kad tvirtinamųjų įrašų formose po žodžio „tvirtinu“ ar „liudiju“ arba, kai dokumente nėra šių žodžių, po dokumento tekstu įrašoma: kai notaro tvirtinamo, liudijamo ar išduodamo dokumento tekstą verčia pats notaras, – iš kokios kalbos į kokią kalbą verčiama.

11. Asmeninio testamentą priėmimo saugoti akte nėra tvirtinamojo įrašo.

Asmeninio testamentą priėmimo saugoti akte rašomas Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų 10 punktu nustatytas tvirtinamasis įrašas.

12. Tvirtinamajame įrašė nurodoma, koks atlyginimo dydis sumokėtas notarui už duomenų perdavimą atitinkamam registru.

Pagal patvirtintas Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formas tvirtinamajame įrašė atlyginimo dydis notarui už duomenų perdavimą atitinkamam registru nerašomas.

13. Tvirtinamajame įrašė po žodžiu „tvirtinu“ papildomai įrašoma, kad „atstovavimo teisė patikrinta“, kai už sandorio šalį veikia atstovas.

Pagal Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių 6 punktą tvirtinamojo įrašo formoje įrašoma: notarinio veiksmo atlikimo data, notarinį veiksma atlikusio notaro (notarų) biuro pavadinimas, notaro vardas ir pavardė, sandorio šalių vardai ir pavardės (pavadinimas), jeigu sandorio šalims atstovauja atstovai, – atstovų vardai ir pavardės, notariniame registre įregistruoto notarinio veiksmo numeris, notaro parašas. Po žodžio „tvirtinu“ papildomai nerašoma, jog atstovavimo teisė yra patikrinta.

Dėl notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų tvarkymo, saugojimo, perdavimo ir veiklos dokumentų valdymo

Notarai tvarko, saugo ir perduoda profesinės veiklos metu sudarytus dokumentus, vadovaujantis Notaro profesinės veiklos dokumentų tvarkymo, saugojimo ir perdavimo taisyklėmis, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2007 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1R-360 „Dėl Notaro profesinės veiklos dokumentų tvarkymo, saugojimo ir perdavimo taisyklių patvirtinimo“. Atsižvelgiant į tai, kad kai kurie notarai nenaikina dokumentų, kurių saugojimo terminas yra pasibaigęs, pasiūlyta notarams atlikti dokumentų vertės ekspertizę ir priimti sprendimą dėl tolesnio jų saugojimo ar sunaikinimo.